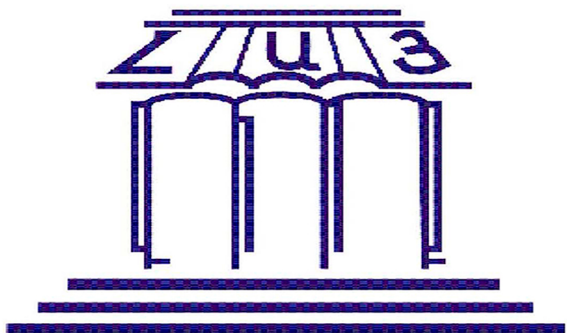

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

2744

Ա. ՄՈՍԿՅԱՆ

ՍՍ. ԽՈՐՀՐԴՆԵՐՆ ԶԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
Պրոմտորները ուղարկեցին, միացե՛ք.

ԼԵՆԻՆ

ՆՐԱ ԿՅԱՆՔՆ

ՈՒ

ԳՈՐԾԸ

3126

5-93

ՍՍ. ԽՈՐՀՐԴՆԵՐՆ ԶՔԾՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ № 207.

441

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴ. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

Պրոլետարներ բոլոր յերկրների, միացե՛ք.

08 JUN 2005

3K26

15-93

1504-50

պ. Ա. ՄՈՒՎՅԱՆ

0002 AON 021

Լ Ե Ն Ի Ն

ՆՐԱ ԿՅԱՆՔԸ ՅԵՎ ԳՈՐԾԸ

1003
12195

ՊԵՏԶՐԱՏ

№ 207

1925.

2744

8005 10. 40

Տիրաժ 10,000

Պետհրապիտի յերկրորդ տպարան Գերևանուսի:

Վ. Ի. ԼԵՆԻՆ

(Ծն. 22 ապրիլի 1870 թ.—վախճ. 21 հունվարի 1924 թ.)

104.07.2013

Վչադիմիր Իլյիչ Ուլյանով-Լենինը ծնվել է Վոլգայի վրա գտնվող Սիմբիրսկ (այժմ կոչվում է Լենինսկ) քաղաքում, 1870 թ. ապրիլի 22-ին։ Նրա հայր Իլյա Ուլյանովը ժողովրդական դրա-
րոցների տեսուչ էր, ժողովրդասեր մի մարդ։ Իր գավառներին նա կրթում էր ժողովրդին սի-
րելու վոգով։ Լենինի մեծ յեղբայր Ալեքսանդրը
տաղանդավոր ուսանող էր, վորը Պետերբուրգում
ուսումնասիրում էր քիմիական գիտություններ։
1887 թ. Ալեքսանդր Ուլյանովը անհաջող մահա-
փորձ կատարեց բռնակալ կայսր Ալեքսանդր Յե-
րորդի դեմ, ձերբակալվեց և ընկերների հետ
միասին կախաղան հանվեց։ 17 տարեկան Վչա-
դիմիր Ուլյանովին իր մեծ յեղբոր կատարած
հեղափոխական գործի համար բանտ ձգեցին և
ուզում էին արտաքսել դալրոցից։ Ալեքսանդրի
վողբերգական մահը կախաղանի վրա հանուն հե-
ղափոխության խորապես ազդեց յերիտասարդ
Վչադիմիր Ուլյանովի վրա և գծեց նրա կյանքի
ուղին։ Նա դարձավ հեղափոխության զինվոր։

Այս գեպքից քիչ հետո ընկ. Լենինը փայ-
լուն կերպով ավարտեց միջնակարգ դպրոցը և
մտավ Կազանի համալսարանը։ Այստեղ նա սկսեց

մասնակցել հեղափոխական ուսանողների գաղտնի խմբակներին, նրանց հետ միասին կազմակերպեց ուսանողական ցույց կառավարության դեմ, ձեռքավորեց, արտաքսվեց համալսարանից և աքսորվեց Սիմֆերոպոլ:

Շուտով ընկ. Լենինն անցավ Պետերբուրգ: Այստեղ նա սկսեց լուրջ կեպով ուսումնասիրել գիտական սոցիալիզմի մեծ ուսուցիչներ Կարլ Մարքսի և Ֆրիդրիխ Ենգելսի ուսմունքը: Շնորհիվ իր փայլուն մտավոր ընդունակությունների և զարմանալի աշխատասիրության ընկ. Լենինը կարճ ժամանակում խորը կերպով յուրացրեց Մարքս-Ենգելսի ուսմունքը: Զինված հեղափոխական այդ գիտությունը նա յեռանդուն աշխատանքի դիմեց Պետերբուրգի (այժմ Լենինգրադ) բանվորության մեջ:

Այդ 1893—94 տարիներն են: Պետերբուրգի բանվորները դեռ զուրկ էին դասակարգային գիտակցությունից, չունեին վնչ քաղաքական, վնչ ել պրոֆեսիոնալ կազմակերպություններ: Անարգ միապետություն ու բուրժուազիան ձեռք-ձեռքի տված անխղճորեն շահագործում էին բանվորներին և ճնշում գիտակցության ու հեղափոխական արթնացման տմեն մի նշան: Ընկ. Լենինը մի քանի ընկերների հետ սկսում են գաղտնի աշխատանք բանվորների մեջ և մեծ դժվար

րություններ հաղթահարելով հիմնադրում բանվորական կուսակցական կազմակերպություն, վորի վոգին ընկ. Լենինն եր: Բայց շուտով ցարի վոստիկանությունը ձերբակալում է ընկ. Լենինին և աքսորում Սիբիր: Լենինի յերկաթե կամքը չի ընկճվում աքսորում. այստեղ նա շարունակում է ուսումնասիրել մարքսիզմը և մի շատ կարևոր գիրք է գրում Ռուսաստանի տնտեսական զարգացման մասին: Միաժամանակ ընկ. Լենինը հեղափոխական-կազմակերպչական աշխատանք է կատարում աքսորականների և տեղական գյուղացիների մեջ:

1899 թվին Լենինը Սիբիրից վերադառնում է Ռուսաստան ու կարճ ժամանակ անկեպալ աշխատանք կատարում և ապա անցնում արտասահման: Այստեղ նա Պլեխանովի և մի քանի ուրիշ ընկերների հետ հիմնում է «Искра» («Կայծ») հայտնի թերթը, վորը մեծապես նպաստեց կուսակցության կազմակերպման գործին: 1903 թվին կայացավ կուսակցության 2-րդ համագումարը, վորտեղ պառակտում է առաջանում: Համագումարի մեծ մասնությունը անցնում է Լենինի կողմը, վորն ասում եր, թե սկսվող հեղափոխություն մեջ բանվոր դասակարգը պիտի հավատա միայն իր ուժերին և աշխատի իր կողմը քաշել գյուղացիներին: Լենինն ասում եր, վոր բուրժուազիան լոկ խոսքով է հեղափոխական և կար-

միր բառերով միայն խաբում ե բանվորութեանը: Բոլորովին հակառակ կարծիք եր պաշտպանում համագումարի փոքրամասնութիւնը, վորը բանվոր դասակարգին յենթարկում եր բուրժուազիայի ազդեցութեանը: Այստեղից ել առաջացան մեծամասնականները (բայլեիկները) և փոքրամասնականները (մենշեիկները):

Շուտով սկսեց 1905 թվի հեղափոխութիւնը: Նրա փորձը ցույց տվեց, վոր բայլեիկների ուղղութիւնը ճիշտ ե: 1905—6—7 տարիներին կատարված հեղափոխական մեծ անցքերի գլխավոր ղեկավարը բայլեիկյան կուսակցութիւնն եր ընկ. Լենինի առաջնորդութեամբ: Այդ տարիներին Լենինի ջանքերով վերջնականապէս հրդեհվում, ամբանում ե բայլեիկյան կուսակցութիւնը: Լենինն ասում եր, վոր բանվոր դասակարգը չի կարող հաջող կովել, և հաղթել, առանց կուսակցութեան, վորը պետք ե յերկաթե ամրութիւն ունենա: Ու Լենինը անընդհատ աշխատելով կառուցում եր բայլեիկյան կուսակցութիւնը:

Սկսվեց ցարական ռեակցիան:

1905—07 թվի հեղափոխութիւնը հաղթվեց: Իրենց սոցիալիստական անվանող շատ ուրիշ կուսակցութիւններ ծալեցին և մի կողմը դրին իրենց հեղափոխական ծրագիրը, կարմիր դրոշակը: Միայն բայլեիկյան կուսակցութիւնն եր, վոր

համատարի՛մ մնաց 1905 թվի հեղափոխութեանը և շարունակում եր իր գործը: Բանվորների ու գյուղացիների համար շատ մութ 1908, 09, 10, 11 տարիներին ընկ. Լենինը շարունակ քարոզում եր, վոր պետք ե ամուր պահել կուսակցութիւնը, պետք ե կազմակերպել բանվորներին ու գյուղացիներին հեղափոխական նոր կռիվների համար: 1912 թվին բանվորական նոր շարժում առաջացավ և ընկ. Լենինի առաջնորդութեամբ մեր կուսակցութիւնը կազմակերպեց հսկայական գործադուլներ և հեղափոխական մեծ ցույցեր:

1914 թվի ոգոստոսին սկսվեց մեծ պատերազմը: Ռուսաստանի բուրժուազիան (նրա թրվում և հայ բուրժուաները) և Արևմտյան Յեվրոպայի բուրժուազիան ժողովրդներին գցեցին արյան ծովի մեջ: Չանազան յերկրների բանվորներն ու գյուղացիները կոտորում եյին մեկ-մեկու կուրորեն հետևելով իրենց բուրժուական կառավարութիւններին հրամաններին: Մենշեիկները, զաջնակցականները և բոլոր մյուս տեսակի սոցիալիստները ոգնում եյին «հայրենի» բուրժուազիային՝ բանվորներին ու գյուղացիներին խաբելու ստոր գործում: Այդ շատ ծանր որերին ընկ. Լենինը նետեց իր հուշակավոր լողունը՝ «Իմպերիալիստական կռիվը դարձնել քաղաքացիական պատերազմ, զենքերը դարձնել «հայրենի» բուր-

ժողովրդային դեմ»։ Պատերազմի ամբողջ ընթացքում բայրազեկության կուսակցությունը բանվորներին, գյուղացիներին ու ղեկավորների մեջ անընդհատ տանում եր հեղափոխական-կազմակերպչական աշխատանք։

«Սաղադություն խրճիթներին, պատերազմ պալատներին, կորչի իմպերիալիստական պատերազմը, կեցցե սոցիալիստական հեղափոխությունը», այս եր քարոզում ընկ. Լենինը։

Յեվ յերբ 1917 թ. մարտին նորից վորոտաց հեղափոխությունը՝ Լենինի կառուցած բայրազեկության կուսակցությունը իր մարտական ղեկը բերում են։ Լենինը վերադարձավ արտասահմանից և տենդոտ աշխատանքի դիմեց։ Մենշևիկների և սոցիալիստ-հեղափոխականների ձեռքին խաղաղիք դարցած հեղափոխությունը վտանգի մեջ եր։ Ընկեր Լենինը բանվորներին և գյուղացիներին լողունգ տվեց՝ «տապալել բուրժուական ժամանակավոր կառավարությունը և ամբողջ իշխանությունը վերցնել Բանվորների, Ձինվորների և Գյուղացիների Պատգամավորական խորհրդի ձեռքը»։ Այդ անհրաժեշտ եր, վորպեսզի կարելի լիներ վերջ տալ արյունահեղ պատերազմին, հողը հանձնել գյուղացիներին, գործարանները խել կապիտալիստների ձեռքից և տալ Բանվորա-Գյուղացիական կառավարություն ձեռքը։

Բանվոր դատակարգը լսեց բայրազեկության կուսակցության ու նրա առաջնորդ Լենինի ձայնը և գնաց նրա հետևից։ 1917 թ. հոկտեմբերի 25-ին (նոր տոմարով նոյեմբերի 7-ին) Պետերբուրգի բանվորներն ու ղեկավորները բայրազեկների ղեկավարությունյաժք կատարեցին Հոկտեմբերյան մեծ հեղափոխությունը։ Կազմվեց խորհրդային կառավարությունը ընկ. Լենինի նախագահությամբ և խորհրդային իշխանությունը կատարեց իր խոստումը՝ վերջացրեց պատերազմը, ամբողջ հողը ձրիաբար հանձնեց գյուղացիներին և բուրժուաների ձեռքից խելով բանկերը, գործարանները, յերկաթուղիները — այլ բոլորը դարձրեց բանվորա-գյուղացիական պետության սեփականություն։

Կապիտալիստական պետությունները մեր բանվորա-գյուղացիական առաջին հանրապետություն ղեմ սկսեցին կատաղի կռիվ։ Ամբողջ յերեք տարի նրանք պատերազմ մղեցին խորհրդային կառավարության դեմ — բայց անհաջող։ Կարմիր բանակը ջարդեց, խորտակեց անգլո-ֆրանսական կապիտալի ծառա Դենկին, Վլադիկովին, Կոչակին և 1920 թվին հաստատեց խաղաղություն ու աշխատանք։ Կովի այդ ծանր տարիներին միշտ իր ղեկը բերում են եր ընկ. Լենինը, մեր կառավարության և կոմունիստական կուսակցության իմաստուն առաջնորդը։

1922 թվին յերեսուն տարվա հեղափոխական անդադար աշխատանքից հետո ընկ. Լենինը հիվանդացավ ծանր կերպով: Մոտ 2 տարի նա մաքառեց հիվանդություն գեմ և հանգավ 1924 թ. հունվարի 21-ին:

Բայց ընկ. Լենինը թողեց մեծ հիշատակ, անչնչելի ժառանգություն:

Ընկ. Լենինը թողել է պողպատից ձուլած Կոմունիստական կուսակցությունը, վորն այժմ ունի 700 հազար անդամ և թեկնածու: Մեր կուսակցությունը հավատարիմ իր մեծ ուսուցչի թողած ավանդներին, հաջողությամբ շարունակում է բանվորա-գյուղացիական հեղափոխության գործը:

Ընկեր Լենինի մահվան ազդեցությամբ Կոմունիստական կուսակցության մեջ մտան նոր 128 հազար բանվորներ: Ամբողջ կուսակցությունը այս մի տարվա ընթացքում մեծ յեռանդով ուսումնասիրում եր լենինիզմը, Լենինի թողած այդ ամենասուր զենքը:

Լենինիզմը լուսավորում է խորհրդային Միության 130 միլիոն բանվորների և գյուղացիների կովի ու աշխատանքի ծանր ճանապարհը:

Ընկ. Լենինի անմիջական ղեկավարությունը

և ծանրագույն ջանքերով կազմակերպված խորհրդային կառավարությունը Լենինից հետո մնում է ամուր, անխոցելի, քանի վոր նրա հիմքը դրված է բանվորների և գյուղացիների կուռ միության վրա:

Այս անցած տարվա ընթացքում բոլորովին չթուլացավ, այլ ավելի ամրացավ բանվոր դասակարգի և գյուղացիների շողկալը: Կոմունիստական կուսակցությունը և խորհրդային իշխանությունը իրենց ամբողջ յերեսը դարձրել են գեպի գյուղը: Լարված, մեծ աշխատանք է կատարվում աղքատ և միջակ գյուղացիների տնտեսությունները բարձրացնելու, կուլտուրական դարձնելու համար: Գործարանային արդյունաբերության ապրանքները եժանացվել և շատացել են գյուղի համար, կոոպերացիան մեծ հաջողություն ունի գյուղում: Ընկ. Լենինի մահվան առաջին տարեդարձի օրերին ամբողջ խորհրդային Միության մեջ (մեզ մոտ Հայաստանում ել) կատարվում են գյուղական խորհուրդների ընտրություն և ամեն տեղ աղքատ ու միջակ գյուղացիք մեծ յեռանդով մասնակցում են այդ ընտրություններին: խորհրդային իշխանությունը անընդհատ ուժեղանում է գյուղում, նրա հիմքերը ավելի ու ավելի խորանում են:

Միջազգային բուրժուազիան այս վերջին տարվա ընթացքում մի շարք զիջումներ արավ Խորհրդային Միությանը: Անգլիան, Իտալիան ու Ֆրանսիան ճանաչեցին Խորհուրդների իշխանությունը:

Բայց դեռ ուժեղ և կապիտալիստական աշխարհը և նա թունավոր ատամներ ունի բանվորների ու գյուղացիների Խորհրդային իշխանության դեմ: Այդ վտանգից մեր Խորհրդային աշխարհը վերջնականապես կազատվի միայն այն ժամանակ, յերբ բուրժուական Յեվրոպայի և Արևելքի բանվորներն ու գյուղացիները կըկատարեն իրենց Խորհրդային հեղափոխությունը:

Միջազգային հեղափոխության պատրաստման գործի վրա յե աշխատում Կոմունիստական Խնտերնացիոնալը, վորի ղեկավարն է ը. Լենինը: Կոմունիստական Խնտերնացիոնալը լենինիզմի, հեղափոխական-կազմակերպչական աշխատանքի ձև-վերը սովորեցնում է կապիտալիստական աշխարհի բանվորներին ու գաղութների աշխատավորներին, բայց չի կացնում նրանց և պատրաստում մոտիկ ապագայում կատարելու հեղափոխություն:

Խորհրդային Միության բանվորների ու գյուղացիների ուղինակին հետևելով, բուրժուական Յեվրոպայի, Ամերիկայի բանվորները և Ասիա-

յի ու Աֆրիկայի գաղութային յերկրների գյուղացիները պիտի կատարեն իրենց հոկտեմբերյան հեղափոխությունը Լենինի գծած ուղիներով: Յեվ այդ կլինի ընկ. Լենինի գաղափարների հաղթանակը ամբողջ աշխարհում:

ՀՀ Ազգային գրադարան

30
150

ԳԻՆԸ 8 ԿՈՊ.